

Карпова Христина – магістрант факультету іноземної філології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Мисик Ірина Георгіївна – доктор філософських наук, професор, декан факультету української філології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

МЕТОД ЕКСПЕРИМЕНТУ

Ціль: визначити особливості методу експерименту.

Експеримент – це метод емпіричного рівня наукового пізнання, у початковій літературі його визначають як спосіб чуттєво-предметної діяльності, як активне, планомірне та свідоме втручання у досліджуваний процес, регулювання, повторення заради підтвердження чи спростування певного результату. Експериментальний метод у науковому пізнанні набуває виняткового значення й цінності. Вважається, що експеримент передбачає визначення цілей на основі наукових концепцій (наявність чітко сформульованої мети дослідження); потребує теоретичного обґрунтування (завжди базується на якихось вихідних теоретичних положеннях) та урахування потреб практики; Він включає спостереження, статистичну обробку результатів, класифікацію, вимагає певного рівня розвитку технічних засобів пізнання, необхідного для його реалізації; повинен проводитися спеціалістами, що мають достатньо високу кваліфікацію.

У порівнянні з іншими методами експеримент має певні переваги. Він дає можливість досліджувати об'єкти в нормальних та екстремальних умовах, що сприяє глибшому проникненню в їхню сутність. Ще однією перевагою є його повторюваність. У процесі експерименту (з метою одержання достовірних даних) необхідні спостереження, порівняння, вимірювання можуть проводитися багаторазово.

Експеримент – це й вид діяльності, котрий здійснює суб'єкт з метою наукового пізнання, встановлення істинності. В ході експерименту суб'єкт впливає на об'єкт за допомогою спеціальних приладів, інструментів тощо, що забезпечує йому можливість: а) ізолювати об'єкт пізнання від впливу побічних явищ, котрі спотворюють, "затемнюють" його сутність і заважають досліджувати його таким, яким він є в дійсності; б) за необхідності, багаторазово відтворювати хід процесу в жорстко і суворо фіксованих умовах, котрі, водночас, піддаються контролю й обліку; в) планомірно змінювати, комбінувати, варіювати, "модельювати" різні умови, з метою отримання максимально повного, а головне – об'єктивно-істинного результату.

Діяльність експериментатора опосередкована його теоретичним мисленням. Експеримент проводиться для вирішення пізнавальних завдань, що впливають із стану наявної теорії. Він є необхідним засобом накопичення й вивчення фактів, що становлять емпіричну базу будь-якої теорії. Він проводиться задля того, щоб підтвердити чи спростувати ті чи інші теоретичні положення, гіпотези. Отже, експеримент – дуже важлива форма пізнання, особливо в природознавстві й технічних науках. Він успішно застосовується у суспільному та гуманітарному знанні.